

YAKIN DOĞU EVLİLİKTE UYUM ÖLÇEĞİ

Evli bireylerin evlilik yaşantısı içinde eşleriyle olan uyumlarını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Yakın Doğu Evlilikte Uyum Ölçeği” (kısaca adıyla YDEUÖ), okuma yazma bilen en az ilkokul mezunu, araştırmaya katılmayı kabul eden 217 kadın ve 62 erkek toplam 279 evli bireyden toplanan verilerle gerçekleştirilmiştir. YDEUÖ, Evlilikte Doyum 16 madde, Evlilikte İletişim 9 madde, Evlilikte Empati 10 madde ve Kök Ailelerle İlişkiler 7 madde olmak üzere toplam dört alt ölçek ve 42 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, sıklık kategorilerini belirten “Her Zaman, Çoğunlukla, Ara Sıra ve Hiçbir Zaman” şeklinde dörtlü likert tipi olarak düzenlenmiş. Her zaman “4”, Çoğunlukla “3”, Ara Sıra “2”, Hiçbir Zaman “1” şeklinde ve cevaplama tepki kurulumunu önlemek amacı ile 7, 10, 14, 18, 20, 24, 26, 29, 32, 38, 40ncı maddeler ters puanlanmaktadır. Ölçek maddelerinin tümünden alınabilecek toplam puan 168’dir. Ölçekten alınan puan arttıkça evli bireylerin uyum düzeylerinin de arttığı düşünülmektedir. Ölçek ilkokul ve üstü eğitim düzeyine sahip evli bireylere uygulanabilir.

Güvenirlilik analizi sonucunda Cronbach alfa katsayıları YDEUÖ toplam, Evlilikte Doyum, Evlilikte İletişim, Evlilikte Empati ve Kök Ailelerle İlişkiler alt ölçekleri için sırası ile .94, .92, .86, .81 ve .78 olarak hesaplanmıştır. Ölçüt bağıntı geçerliliği için korelasyon değerleri YDEUÖ ile YÇUÖ arasında .760, YDEUÖ Evlilikte Doyum alt ölçeği ile YÇUÖ Doyum alt ölçeği arasında .675, YDEUÖ Evlilikte İletişim alt ölçeği ile CİÖ İletişim alt ölçeği arasında .417, YDEUÖ Evlilikte Empati alt ölçeği ile IRI Empati alt ölçeği arasında .258, YDEUÖ Kök Ailelerle İlişkiler alt ölçeği ile EDÖ Eşin Ailesiyle İletişim alt ölçeği arasında .748 olarak hesaplanmıştır. Faktör analizi sonucunda açıklanan toplam varyans % 48.36, alt faktörler toplam varyansın % 32, % 6.57, % 5.17 ve % 4.08’ini açıklamaktadır. Birinci faktörün tek başına açıkladığı varyansın yüksek olması ölçeğin genel bir faktöre sahip olduğunun göstergesi olarak kabul edildiğinden, dört faktörün her birinin ayrı ayrı kullanılabilmesi yanında ölçeğin tümünün tek faktörlü olarak kullanılması uygun görülmektedir. Ölçeğin ilk yarı ve son yarı güvenirlilik testinde, ilk yarı ile son yarı arasındaki korelasyon .806, ilk yarı Croanbach alfa katsayısı .887, son yarı Croanbach alfa katsayısı .918 olarak hesaplanmıştır.

YAKIN DOĞU EVLİLİKTE UYUM ÖLÇEĞİ

Aşağıda eşiniz ve evliliğinizle ilgili bazı ifadeler yer almaktadır. Lütfen aşağıdaki ifadeleri okuyup size ne derece uygun olduğunu ilgili kutucuğa (x) işareti koyarak belirtiniz.

		Hiçbir zaman	Ara sıra	Çoğunlukla	Her zaman
1.	Beni üzen şeyleri eşimle paylaşırım				
2.	Evliliğimizde meydana gelen problemlerin çözümünde eşimle ortak karar alırız				
3.	Eşimin olaylar karşısındaki tepkilerini anlarım				
4.	Eşimin ailesi ile iyi geçinirim				
5.	Aile bütçesinin düzenlenmesinde eşimle birlikte karar alırız				
6.	Eşimin dile getirdiği düşüncelerini anladığımı ona söylerim				
7.	Ailem ile ilişkilerim konusunda eşimle sorun yaşarım				
8.	Eşime karşı açık sözlüyüm				
9.	Eşimin yüz ifadesinden duygularını anlarım				
10.	Eşimle öfkelenmeden tartışamayız				
11.	Eşimin ailesi bana yakın davranır				
12.	Eşim beni dinlediğinde rahatlarım				
13.	Eşimin dile getirdiği düşüncelerini anlarım				
14.	Eşimin ailesi ile ilişkilerim konusunda eşimle sorun yaşarım				
15.	Doğru kişiyle evlendiğimi düşünürüm				
16.	Eğlence, davet, ziyaret gibi sosyal etkinliklere katılma konusunda eşimle anlaşırım				
17.	Düşüncelerimi eşime rahatlıkla ifade ederim				
18.	Evliliğimizdeki küçük anlaşmazlıklar büyük sorunlara dönüşür				
19.	Evliliğimizin iyi gittiğini düşünürüm				
20.	Ailelerimiz evliliğimizde yaşadığımız sorunların kaynağıdır				
21.	Sorunlarımı eşimle paylaşırım				
22.	Eşimin duygularını incitmemeye özen gösteririm				
23.	Eşim üzülduğünde nedenini anlarım				
24.	Eşimden boşanmayı düşündüğüm zamanlar olur				
25.	Eşimle anlaşmazlıkları kısa zamanda çözeriz				
26.	Başka birisiyle evlensem daha mutlu olabileceğimi düşünürüm				
27.	Evliliğimde mutluyum				
28.	Eşimin yaşadığı olumlu/olumsuz duygulara karşı duyarlı davranırım				
29.	Boş zamanlarımızı değerlendirmede eşimle sorun yaşarım				
30.	Eşimin olaylara bakış açısını anlarım				
31.	Evliliğimizde problem yaşadığımızda çözüm yollarını eşimle konuşuruz				
32.	Ailelerimiz yüzünden boşanabileceğimizi düşünürüm				
33.	Sırlarımı eşimle paylaşırım				
34.	Sorunlar karşısında eşimle birlikte hareket ederiz				
35.	Eşim beni dinlemek için yeterli zamanı ayırır				
36.	Eşim en yakın arkadaşımıdır				
37.	Eşimle ilgilenmekten hoşlanırım				
38.	Ailelerimiz evliliğimize müdahale eder				
39.	Eşim bana karşı ilgilidir				
40.	Eşimle tartıştığımızda küserim				
41.	Evliliğimizde problem yaşadığımızda eşimin düşüncelerine önem veririm				
42.	Eşimin söylediklerinden ne hissettiğini anlarım				

Kaynak: Bayraktaroğlu, H. (2015). Evlilikte uyumla ilişkili faktörlerin incelenmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi. Mail:hbayraktaroglu@hotmail.com, tel. 2257567

Uygulayıcılara bilgi notu:

Olumsuz maddeler; 7, 10, 14, 18, 20, 24, 26, 29, 32, 38 ve 40

Evlilik doyumu: 16 madde

15	Doğru kişiyle evlendiğimi düşünürüm
16	Eğlence, davet, ziyaret gibi sosyal etkinliklere katılma konusunda eşimle anlaşırım
18	Evliliğimizdeki küçük anlaşmazlıklar büyük sorunlara dönüşür
19	Evliliğimizin iyi gittiğini düşünürüm
24	Eşimden boşanmayı düşündüğüm zamanlar olur
25	Eşimle anlaşmazlıkları kısa zamanda çözeriz
26	Başka birisiyle evlensem daha mutlu olabileceğimi düşünürüm
27	Evliliğimde mutluyum
29	Boş zamanlarımızı değerlendirmede eşimle sorun yaşarım
31	Evliliğimizde problem yaşadığımızda çözüm yollarını eşimle konuşuruz
34	Sorunlar karşısında eşimle birlikte hareket ederiz
35	Eşim beni dinlemek için yeterli zamanı ayırır
36	Eşim en yakın arkadaşımıdır
37	Eşimle ilgilenmekten hoşlanırım
39	Eşim bana karşı ilgilidir
40	Eşimle tartıştığımızda küserim

Evlilikte İletişim: 9 madde

1	Beni üzen şeyleri eşimle paylaşırım
2	Evliliğimizde meydana gelen problemlerin çözümünde eşimle ortak karar alırız
5	Aile bütçesinin düzenlenmesinde eşimle birlikte karar alırız
8	Eşime karşı açık sözlüyüm
9	Eşimin yüz ifadesinden duygularını anlarım
12	Eşim beni dinlediğinde rahatlarım
17	Düşüncelerimi eşime rahatlıkla ifade ederim
21	Sorunlarımı eşimle paylaşırım
33	Sırlarımı eşimle paylaşırım

Evlilikte Empati: 10 madde

3	Eşimin olaylar karşısındaki tepkilerini anlarım
6	Eşimin dile getirdiği düşüncelerini anladığımı ona söylerim
10	Eşimle öfkelenmeden tartışamayız
13	Eşimin dile getirdiği düşüncelerini anlarım
22	Eşimin duygularını incitmemeye özen gösteririm
24	Eşim üzüldüğünde nedenini anlarım
28	Eşimin yaşadığı olumlu/olumsuz duygulara karşı duyarlı davranırım
30	Eşimin olaylara bakış açısını anlarım
41	Eşimin söylediklerinden ne hissettiğini anlarım
41	Evliliğimizde problem yaşadığımızda eşimin düşüncelerine önem veririm

Kök ailelerle ilişkiler: 7 madde

4	Eşimin ailesi ile iyi geçinirim
7	Ailem ile ilişkilerim konusunda eşimle sorun yaşarım
11	Eşimin ailesi bana yakın davranır
14	Eşimin ailesi ile ilişkilerim konusunda eşimle sorun yaşarım
20	Ailelerimiz evliliğimizde yaşadığımız sorunların kaynağıdır
32	Ailelerimiz yüzünden boşanabileceğimizi düşünürüm
38	Ailelerimiz evliliğimize müdahale eder